

**KAJAANIN VANHUSNEUVOSTON
KOKOUS**

7.2.2019 klo 13.00

Kaupungintalo, valtuustosali

Projektityöntekijä Piia Pegerkoski on
kokouksessa esittelemässä IkäArvokas –
hanketta.

Kokouskutsu 1/2019

Vanhusneuvosto

Aika 7.2.2019 klo 13:00

Paikka kaupungintalo, valtuustosali 2. krs.

Käsiteltävät asiat

§ 1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 2 Pöytäkirjan tarkastus	4
§ 3 IkäArvokas -hankkeen esittely Kajaanin vanhusneuvostolle	5
§ 4 Toimintakertomus vuodelta 2018	6
§ 5 Maakunnallinen vanhusneuvosto	7
§ 6 Vanhusneuvostolle saapuneet aloitteet ym.	9
§ 7 Ikääntyvien palveluiden ajankohtaiset tutkimukset ja selvitykset vuonna 2019	10
§ 8 Sidosryhmien katsauspuheenvuorot	11
§ 9 Tiedoksi merkittävät asiat ja muut asiat	12

Osallistujat

Aunesluoma Pirjo
Immonen Tyyne
Kauppinen Jari
Kiira Tarja
Mikkonen Liisa
Määttä Seija
Paukkeri Tero
Pesonen Mikko
Tervonen Juha
Toivanen Arto
Torvinen Lea
Tuovinen Aino

Muut osallistujat

Tuula Heikkinen, sihteeri

Poissa

Juntunen Anitta

Merk.

Tarja Kiira, puheenjohtaja

§ 1

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valmistelija / lisätiedot:

Tuula Heikkinen

p. 044 7100 234

tuula.a.heikkinen@kajaani.fi

Ehdotus

Vanhusneuvosto toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

§ 2

Pöytäkirjan tarkastus

Valmistelija / lisätiedot:
Tuula Heikkinen
p. 044 7100 234
tuula.a.heikkinen@kajaani.fi

Ehdotus

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Pirjo Aunesluoma ja Tyyne Immonen.

Päätös

§ 3

IkäArvokas -hankkeen esittely Kajaanin vanhusneuvostolle

Valmistelija / lisätiedot:

Tuula Heikkinen

p. 044 7100 234

tuula.a.heikkinen@kajaani.fi

Projektityöntekijä Piia Pengerkoski esittelee hanketta.

Kirkkopalvelut on käynnistänyt yhteistyönä ODL:n kanssa toteutettavan Stea-rahoitteisen IkäArvokas -hankkeen, joka toimii Järvenpäästä ja Oulusta käsin. IkäArvokas -hankkeen tarkoituksena on kehittää etsivää ja löytävää vanhustyötä. Hanke jatkokehittää yhteisvastuutoitoilla aikoinaan kehitettyä etsivän vanhustyön IkäArvokas-mallia ja levittää sitä valtakunnallisesti yhteistyökumppaneiden kanssa.

IkäArvokkaan toiminta-alueet ovat Pohjois-Pohjanmaa: Oulu, Kainuu: Kajaani, Ristijärvi ja Paltamo, Uusimaa: Järvenpää, Hyvinkää, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula, Kanta-Häme: Riihimäki ja Keski-Suomi: Jyväskylä.

Projektipäällikkönä hankkeessa toimii Jaana Alasentie, toimipisteenään Järvenpää. Piia Pengerkoski toimii Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella projektityöntekijänä.

Päätös

§ 4
Toimintakertomus vuodelta 2018

Valmistelija / lisätiedot:
Tuula Heikkinen
p. 044 7100 234
tuula.a.heikkinen@kajaani.fi

Ehdotus
Vanhusneuvosto hyväksyy toimintakertomuksen vuodelta 2018.

Liite 1: toimintakertomus vuodelta 2018

Päätös

§ 5 **Maakunnallinen vanhusneuvosto**

Valmistelija / lisätiedot:

Tuula Heikkinen

p. 044 7100 234

tuula.a.heikkinen@kajaani.fi

Kajaanin vanhusneuvosto kutsui Kainuun vanhusneuvostojen edustajat kokoukseensa 29.11.2018 klo 9.00 miettimään, mikä on Kainuun vanhusneuvostojen yhteinen näkemys ja esitys maakunnallisen vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä, kokoonpanosta, keinoista vaikuttamis-, valmistelu- ja päätöksentekoprosesseihin jne.

Kainuun vanhusneuvostojen kokouksessa 29.11.2018 sovittiin asian käsittelyn etenemisestä ja kirjattiin ylös näkemykset Kajaanin vanhusneuvoston laatimasta pohjapaperiluonnoksesta.

Kokouksessa sovittiin, että Kainuun kuntien vanhusneuvostot käsittelevät omissa kokouksissaan maakunnallinen vanhusneuvosto pohjapaperiluonnoksen alkuvuoden 2019 aikana ja viimeistään helmikuussa Kainuun vanhusneuvostot kokoontuvat yhteiseen kokoukseen päättämään ja tekemään yhteisen esityksen maakunnallisesta vanhusneuvostosta.

Kokouksessa 29.11.2018 kirjattiin seuraavat näkemykset

- Jokaisesta Kainuun kunnasta on vähintään yksi edustaja maakunnallisessa vanhusneuvossa, isommista kunnista voi olla enemmän kuin yksi edustaja.
- Maakunnallisen vanhusneuvoston toimikausi voisi olla maakuntavaltuustokausi.
- Pohjapaperiluonnoksen (liite 1) kohta tehtävät on tärkeä miettiä huolellisesti. Kuntien vanhusneuvostojen toivotaan miettivän erityisesti sitä, missä elimissä maakunnallisen vanhusneuvoston pitää olla edustettuna (maakuntavaltuusto, sote-lautakunta ym.)
- Pitääkö Kainuun soten virkamiehiä olla vakiojäseninä maakunnallisessa vanhusneuvostossa vai riittääkö, että tarvittaessa pyydetään asiantuntijoiksi kokoukseen?

- Kuntien vanhusneuvostot voivat tarkentaa halutessaan pohjapaperiluonnoksen (liite 1) kohtaa Toimintaedellytykset.
- Mitkä asiat hoituisivat paremmin maakunnallisen vanhusneuvoston kautta? Mitkä asiat hoituvat oman kunnan vanhusneuvoston kautta?
- Miten varmistetaan yhteys kuntien vanhusneuvostojen ja maakunnallisen vanhusneuvoston kesken?
- Pitäisikö maakunnallisen vanhusneuvoston alla olla työvaliokuntia?
- Vanhusneuvostot pohtivat, missä vaiheessa ja missä asioissa vanhusneuvostot ovat mukana maakuntastrategian valmistelutyössä.

Vanhusneuvosto on yksi maakunnallinen vaikuttamistoimielin. Kainuun vanhusneuvostojen yhteistapaamisessa Paltamossa 24.5.2018 valittiin vanhusneuvostojen edustajaksi Kainuun maakunta- ja soteuudistuksen VATEn alaiseen osallisuuden ja demokratian kehittämisen -alatyöryhmään Mikko Pesonen.

Liite 2: Maakunnallinen vanhusneuvosto; Kajaanin vanhusneuvoston esitys

Ehdotus

Vanhusneuvosto hyväksyy esityksen maakunnallinen vanhusneuvosto liitteen 2 mukaisena.

Päätös

§ 6

Vanhusneuvostolle saapuneet aloitteet ym.

Valmistelija / lisätiedot:

Tuula Heikkinen

p. 044 7100 234

tuula.a.heikkinen@kajaani.fi

Kaupungintalon Pohjolankatu 13 ulkoseinässä olevaan lukolliseen postilaatikkoon voi jättää vanhusneuvostolle osoitettua postia (aloitteet ym.). Laatikon tyhjentämisestä huolehtii Kajaani Info.

Kalliokatu 9:n sisällä olevaan lukolliseen laatikkoon voi myös jättää vanhusneuvostolle osoitetun postin. Vanhusneuvoston kokouksessa 30.11.2017 päätettiin, että Kalliokatu 9:n lukollisen laatikon tyhjentämisestä huolehtii Seija Määttä ja hänelle annetaan laatikon avain.

Toimikauden 2013-2016 vanhusneuvosto päätti viimeisessä kokouksessaan 25.8.2017, että uuden vanhusneuvoston tehtäväksi jää miettiä muita vaihtoehtoja, miten vanhusneuvostoon voi ottaa yhteyttä kuin lukolliset laatikot.

Saapuneet aloitteet

Eläkeliiton Kajaanin yhdistys:

”Kajaanin vanhusneuvoston esitys Kajaanin kaupungin liikennesuunnitteluun Kalliokadun ja Louhikadun väliset kevyen liikenteen katuosuudet Koivukoskenkadun ja Kirkkokadun osalta olisi hyvä rakentaa vinopaikoitusalueeksi. Jatkuva puute ko. alueen paikoituspaikoista on päivittäin. Helpottaisi huomattavasti alueen pysäköintiä!”

Muut saapuneet aloitteet

Vanhusneuvoston pitäisi järjestää neuvonta-/luentotilaisuus, jonka aiheita olisivat mm. hoitotahto, edunvalvontavaltuutus, testamentin tekeminen. Tilaisuuden voisi järjestää Kalliokatu 9:n tiloissa huhtikuussa 2019. Luennoitsijan voisi kysyä Kajaanin maistraatista.

Kaukametsän opiston liikunta-/jumppavuorojen maksu 90 euroa kattaa syys- ja kevätlukukauden. Tällä hetkellä käytäntönä on, että 90 euroa pitää maksaa kerralla. On esitetty toive, että maksua ei tarvitsisi maksaa kerralla, vaan sen voisi maksaa kahdessa erässä 45 euroa syyskaudella ja 45 euroa kevätkaudella.

Päätös

§ 7

Ikääntyvien palveluiden ajankohtaiset tutkimukset ja selvitykset vuonna 2018

Valmistelija / lisätiedot:

Tuula Heikkinen

p. 044 7100 234

tuula.a.heikkinen@kajaani.fi

Vanhusneuvoston kokouksessa 21.1.2016 Sanni Väisänen nosti esille, että ikääntyvien palveluista tehtyjen ajankohtaisten tutkimusten ja selvitysten tuloksia tuotaisiin lyhyenä katsauksena tarpeen mukaan vanhusneuvostolle tiedoksi ja keskusteluun. Esimerkiksi THL:n sivuilta: <https://www.thl.fi/fi/web/ikaantyminen> löytyy paljon ajankohtaista tietoa muun muassa kotiin annettavista palveluista.

Kokouksessaan 8.9.2016 § 66 vanhusneuvosto sopi, että jäsen Anitta Juntunen seuraa ja esittelee ko. tutkimukset ja selvitykset vanhusneuvostolle ja tuo ne sihteerin kautta esityslistalle.

Päätös

§ 8
Sidosryhmien katsauspuheenvuorot 2018

Valmistelija / lisätiedot:
Tuula Heikkinen
p. 044 7100 234
tuula.a.heikkinen@kajaani.fi

Kajaanin vanhusneuvosto päätti kokouksessaan 7.5.2015, että jokaiseen kokoukseen sisältyy toimielinten edustajien (kaupunginhallitus, sivistystoimiala, ympäristötekkninen toimiala, Kainuun sote ja tarpeen mukaan muut sidosryhmät) lyhyt katsaus puheenvuoro.

Päätös

§ 9

Tiedoksi merkittävät ja muut asiat

Valmistelija / lisätiedot:

Tuula Heikkinen

p. 044 7100 234

tuula.heikkinen@kajaani.fi

1.

Ikäihmisten sosiaalipalveluihin pääsyn keskimääräinen odotusaika ajalla 1.7.-31.12.2018

Oheisliite

2.

Kajaanin Älykäs elinkaarikortteli -hankkeen ideapaja 17.1.2019

Oheisliite: Älykäs elinkaarikortteli –ideapajan tulokset

3.

Kajaanin vanhusneuvoston ja Kainuun Mielenterveysseura KaMi ry:n järjestämä luentotilaisuus 24.1.2019

Hyvän elämän eväät luentotilaisuuteen osallistui noin 350. Tilaisuus onnistui erittäin hyvin.

4. Osallisuustyöpaja: Kuntalaiset mukaan osallistumaan ja vaikuttamaan

Vanhusneuvoston puheenjohtaja on saanut kutsun Osallisuustyöpajaan: Kuntalaiset mukaan osallistumaan ja vaikuttamaan. Työpaja on 18.2.2019 klo 9-12.

KAJAANIN VANHUSNEUVOSTO Toimintakertomus vuodelta 2018

Liite 1

1. YLEISTÄ

Kajaanin kaupunginhallitus asetti vanhusneuvoston toimikaudelle 2017-2021 kokouksessaan 17.10.2017 § 233. Vanhusneuvoston toimikausi kestää siihen saakka, kunnes vuonna 2021 toimikautensa aloittava kaupunginhallitus asettaa uuden neuvoston.

Uuden kuntalain mukaan vanhusneuvosto on yksi kunnan pakollisista vaikuttamistoimielimistä. Vanhusneuvosto toimii vanhusten suorana osallistumisen ja vaikuttamisen kanavana. Vanhusneuvosto tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja ikäihmisiä koskevista asioissa. Neuvoston tehtäviin kuuluu myös ikäihmisten aktivointi oman elämänsä hallintaan ja vireyteen mahdollisimman pitkään. Vanhusneuvosto havainnoi kuinka sosiaali- ja terveysministeriön ”Ikäihmisten hoitoa ja palveluja koskeva laatusuositus” toteutuu Kajaanissa.

Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen ja päivittäisistä toiminnoista suoriutumiseen ja ikääntyneen väestön tarvitsemiin palveluihin. Ikääntyneiden asemasta ei saa päättää ilman vanhusneuvoston aitoa myötävaikutusta

Kajaanin vanhusneuvostossa on (toimikausi 2017-2021) 13 varsinaista jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Neuvostossa ovat edustettuina eläkeläisjärjestöt ja potilas- ja vammaisjärjestöt. Lisäksi vanhusneuvostossa on edustaja kaupunginhallituksesta, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymästä sekä sivistys- ja ympäristötekniiseltä toimialalta sekä ammattikorkeakoulusta.

2. HALLINTO JA TALOUS

Vanhusneuvosto on pitänyt kuluneen vuoden aikana viisi (5) kokousta (15.2.2018., 26.4.2018, 30.8.2018, 1.11.2018 ja 29.11.2018).

Vanhusneuvoston toimikaudella 2017-2021 puheenjohtajana toimii Tarja Kiira ja sihteerinä Tuula Heikkinen. Vanhusneuvoston asioita valmisteleavassa työryhmässä ovat mukana puheenjohtaja Tarja Kiira, varapuheenjohtaja Mikko Pesonen, jäsenet Tyyne Immonen, Seija Määttä ja Juha Tervonen sekä sihteerinä Tuula Heikkinen.

Vanhusneuvoston toimintasäntö hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 1.7.2018.

Kajaanin vanhusneuvoston esityslistat ja pöytäkirjat julkaistiin kaupungin verkkosivuille [www.kajaani](http://www.kajaani.fi) > Päätökset ja päättäjät > Vanhusneuvosto. Vanhusneuvoston esite päivitettiin.

Kaupunginhallituksen käyttösuunnitelmassa vuodelle 2018 vanhusneuvoston toimintaan varattiin 10 000 euroa. Rahaa käytettiin 7 613,60 euroa, josta vanhusten joulujuhlan osuus oli 1 866,53 e. Joulujuhlaan saatiin lahjoituksena 360 torttua Osuuspankilta ja 360 euroa Pohjolan Euro Kate Oy:ltä.

3. VANHUSNEUVOSTON KOKOONPANO VUONNA 2018

Toimikausi 2017 – 2021 (suluissa osallistuminen kokouksiin)

Asema	Nimi	Edustaa	Varajäsen
Puheenjohtaja	Tarja Kiira (5)	Kainuun kansalliset seniorit ry	Esa Anttonen
Varapuheenjohtaja	Mikko Pesonen (5)	Kajaanin Eläkkeensaajat ry	Marja-Liisa Rönkkö
Jäsen	Tero Paukkeri (3)	kaupunginhallitus	Tanja Ålander
Jäsen	Työne Immonen (3)	Kajaanin Kunnalliset Eläkeläiset ry	Leena Kemppainen (1)
Jäsen	Aino Tuovinen (5)	Kajaanin Eläkeläiset ry	Tauno Juppi
Jäsen	Seija Määttä (5)	Eläkeliiton Kajaanin yhdistys ry	Maija Karjalainen
Jäsen	Arto Toivanen (5)	Kainuun Posti- ja Tele-eläkeläiset ry	Pertti Leinonen
Jäsen	Lea Torvinen (4)	KAPOVA ry	Tuula Grönlund
Jäsen	Liisa Mikkonen (3)	Kainuun sote	Pia Kemppainen
Jäsen	Juha Tervonen (5)	Kajaanin Oikeutta eläkeläisille ry	ei varajäsentä
Jäsen	Anitta Juntunen (2)	Kajaanin ammattikorkeakoulu	Jaana Kemppainen
Jäsen	Pirjo Aunesluoma (5)	sivistystoimiala	Aune Kariluoto
Jäsen	Jari Kauppinen (4)	ympäristötekniinen toimiala	Niina Kinnunen
Sihteeri	Tuula Heikkinen (5)	Kajaanin kaupunki	

vuoden teemana oli ”Iloa toimeliaisuudesta”. Vanhustenviikon ohjelmassa olivat: 7.10. Päivämusiikkihetki Linnantauksen kirkossa, osallistujia n. 100. Vanhustenviikon 8.10. tulevaisuuspainotteinen paneelikeskustelu järjestettiin Kaukametsän opistolla teemana ’Iloa toimeliaisuudesta’, osallistujia 36. Keittolounas seurakunnan tiloissa oli 9.10., osallistujia 60-70. Vanhustenviikon viikkomessu Kajaanin kirkossa, Kajaanin kaupunginteatterin Autuas elämän arpa -esitys, Elokuva-keskus Biorexin vanhustenviikon erikoishintaiset näytökset. Kajaanin matkailuoppaat ja Kainuun Tilausliikenne Oy tarjosivat yhteistyössä Kajaani Infon kanssa opastetun kiertoajelun Kultaisen 60-luvun Kajaania ja musiikkia, osallistujia 28. 12.10. Kaiken kansan tanssit, osallistujia 60. 12.10. Vanhustenviikon juhla Vuolijoella Ulpukassa, osallistujia 33.

Oheisohjelmina olivat Kajaanin vesiliikuntakeskus Kaukavesi tarjosi koko viikon ajan uintimahdollisuuden 65-vuotta täyttäneille edullisempaan hintaan. Kainuun Museoon oli ilmainen sisäänpääsy. Kaupunginkirjastolla oli koko viikon esillä aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Karoliinan Kamarin ja Tutun Tuvan tapahtumat.

Ikäihmisten joulujuhlaa vietettiin Kaukametsän salissa 7.12.2018

Tilaisuudessa julkistettiin vuoden vanhus 2018. Vuoden vanhukseksi 2018 vanhusneuvosto valitsi Veikko Jylhänkankaan. Vanhustenviikon teemaa ”Iloa toimeliaisuudesta” pidettiin yllä myös vanhusten joulujuhlissa. Joulujuhlaan osallistui arviolta n. 350 henkilöä. Joulujuhlan ohjelma koostui yhteislauluista, joulun sanomasta, tanssi- ja lauluesityksistä ja kuorolauluista. Juhlan avasi vanhusneuvoston puheenjohtaja Tarja Kiira ja kaupungin tervehdyksen toi kaupunginhallituksen puheenjohtaja Teuvo Hatva. Tilaisuuden alussa oli kahvitarjoilu, jonka lahjoittivat vanhusneuvosto, Kainuun Osuuspankki ja Pohjolan Euro Kate Oy. Juhlissa jaettiin liikenneturvan lahjoittamat heijastimet.

5. ALOITTEET/KANNANOTOT

Vuoden aikana vanhusneuvosto otti kantaa ja sai vastauksia seuraaviin asioihin:

- 3 tunnin pysäköintiajat Kalliokatu 9 edustalle kahden kadunväin matkalle.
- Kaupunginjohtajan lupaamat uuden valkokankaan eläkeläistaloon, tietokonetta ei vielä ole asennettu.
- Liikuntapassin koskemaan jo +65 vuotiaita, alennus hieman pieneni, mutta päiväaikaan uintimaksut hieman halpenivat.
- Lehtikankaan apteekkiin saatiin jakeluun Nord Labin näytteenotto-välineitä.
- Walttikortin latausmaksu poistui eläkeläisiltä.
- Osuuskauppa Maakunta lahjoitti vanhusneuvoston pyynnöstä 10 paria kävelysauvoja Kainuun soten kuntouttavalle päivätoiminnalle,
- Uusien levähdyspenkkien paikoista järjestetään kevään 2019 aikana kysely kaupunkilaisille.

6. YHTEISTYÖ

Vanhusneuvosto osallistui (9) Kajaanin kaupunkistrategian kehittämistapahtumaan 1.3.2018.

Kajaanin kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelman seurantaryhmään valittiin Mikko Pesonen.

Kainuun vanhusneuvostot valitsivat yhteiskokouksessaan keväällä 2018 edustajakseen VATEn alaiseen Kainuun maakunta- ja sote-uudistuksen osallisuuden ja demokratian kehittämisen –alatyöryhmään Kajaanin vanhusneuvoston varapuheenjohtaja Mikko Pesosen.

Kainuun soten ”Henkilökohtainen budjetti” projektiryhmään valittiin 9.4. alkaen pj Tarja Kiira.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuivat Kainuun vanhusneuvostojen yhteiseen tapaamiseen Paltamossa 24.5.

Vanhusneuvoston jäseniä on osallistunut Kainuun potilas-, kansanterveys- ja vammaisjärjestöjen, Kainuun vanhusneuvostojen ja Kainuun soten edustajien yhteistyökokouksiin 23.5 ja 31.10.

Nuorisovaltuuston jäsen toimi vanhusten joulujuhlan juontajana.

Kajaanin vanhusneuvosto teki yhteistyötä Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa.

7. KOULUTUKSET, TAPAHTUMAT, VIERAILUT

Alueellinen vanhusneuvostokoulutus oli 8.5. Kajaanissa. Seija Määttä, Lea Torvinen ja sihteeri Tuula Heikkinen osallistuivat tilaisuuteen.

Pohjois-Suomen vanhusneuvostojen koulutus oli Oulu 22.5. puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuivat koulutukseen.

Valtakunnallinen Vanhusneuvostokoulutus oli 7.11. Helsingissä puheenjohtaja ja sihteeri osallistuivat koulutukseen.

Hyvinvointia ja turvallisuus ikääntyville ihmiselle koulutustilaisuus oli Kajaanissa 6.11. ja osa vanhusneuvoston jäsenistä osallistui tilaisuuteen.

Hyvinvointikertomusta esiteltiin vanhusneuvostolle 13.12. ja osa vanhusneuvoston jäsenistä osallistui tilaisuuteen.

Kajaanin kaupunki

8. VANHUSNEUVOSTON TOIMINNAN ESITTELYÄ

Vanhusneuvostoa esiteltiin Kauppakadulla kävelykatutapahtumassa heinäkuussa.

Varapuheenjohtaja esitteli vanhusneuvoston työtä Kajaanin valtuustoseminaarissa 13.9.

Vanhusneuvoston esitteitä on jaettu eri tilaisuuksissa.

Vanhusneuvostosta on ollut kaksi kirjoitusta Koti-Kajaani lehdessä ja puheenjohtaja oli haastateltavan Kainuun radiossa joulukuussa.

7.2.2019

Liite 2

Maakunnallinen vanhusneuvosto

Kokoonpano ja toimikausi

Maakuntalain mukaan maakuntahallituksen on asetettava maakunnallinen vanhusneuvosto. Sen jäsenet tulee valita kunnallisten vanhusneuvostojen jäsenistä. Kustakin kunnallisesta neuvostosta tulee olla vähintään yksi edustaja. Ottaen huomioon kuntien asukasluvun voisi Kajaanin kaupungin vanhusneuvostosta olla kaksi edustajaa maakunnallisessa vanhusneuvostossa. Maakunnallisella vanhusneuvostolla on hyvä olla työvaliokunta kokousten valmistelua ja kiireellisten asioiden hoitoa varten. Lisäksi toimivassa maakunnallisessa vanhusneuvostossa tulee olla maakuntahallinnon edustus ja varsinainen jäsen myös Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä liikennettä ja kuljetuksia käsittelevästä lautakunnasta. Vanhusneuvoston kokouksiin on käsiteltävien asioiden kannalta tärkeää saada mukaan maakunnan keskeiset päättäjät ja virkamiehet. Vakituisten edustajien lisäksi vanhusneuvosto voi kutsua käsiteltävien asioiden mukaisesti tarvittaessa muitakin maakunnan edustajia esittelemään valmisteilla olevia asioita ja mahdollistamaan suoran tiedonkulun vanhusneuvoston ja maakunnan eri hallinnonalojen ja toimielinten välillä.

Kun uusi valtuustokausi on alkanut ja kunnat ovat nimittäneet omat vanhusneuvostonsa, maakuntahallitus pyytää alueen kunnallisilta vanhusneuvostoilta esityksiä maakunnallisen neuvoston jäsenistä, esimerkiksi yhdestä kahteen henkilöön kustakin neuvostosta. Maakuntahallitus nimeää jäsenet kunnallisten vanhusneuvostojen esittämistä jäsenistä, päättäjistä ja/tai virkamiehistä. Maksimissaan jäsenmäärän toivotaan olevan 15 henkilöä.

Maakunnallisen vanhusneuvoston toimikausi tulee olla sama kuin maakuntavaltuuston toimikausi.

Tasa-arvolain, eli lain naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, ns. kiintiösäännös ei vanhusneuvostoa suoraan koske. Näin ollen vanhusneuvoston jäseniä nimitettäessä ei ole välttämätöntä, että kumpaakin sukupuolta olisi vähintään 40 prosenttia jäsenistä. Hyvä käytäntö on kuitenkin pyrkiä siihen, että naisten ja miesten edustus on suunnilleen yhtä suuri.

Muut henkilövalinnat

Vanhusneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan sekä jäseniä muihin tarpeelliseksi katsomiinsa tehtäviin, kuten esimerkiksi varapuheenjohtajaksi, sihteeriksi tai varasihteeriksi. Puheenjohtajana voi toimia äänestyksen perusteella yksi kunnallisen vanhusneuvoston edustaja ja sihteerinä esimerkiksi maakunnan viranhaltija tai vanhusneuvoston jäsen. Maakuntahallitus voi myös asettaa sihteerin vanhusneuvoston käyttöön. Sama puheenjohtaja voi jatkaa koko vanhusneuvoston kauden tai hän voi toimia tehtävässä myös lyhyemmän määräajan. Puheenjohtaja

tehtävä voi vaihdella eri kunnallisen vanhusneuvoston edustajien välillä. Puheenjohtajan valintamenettely on vanhusneuvoston omassa päätäntävallassa, tai vaihtoehtoisesti Maakuntahallitus määrää puheenjohtajan. Muitakin tapoja voi olla.

Tehtävät

Maakunnallinen vanhusneuvosto on kunnallisten vanhusneuvostojen edustajien sekä maakunnan viranomaisten ja päätöksentekijöiden yhteistyöelin sekä edustamansa väestöryhmän vaikuttamiskanava. Se ei ole edunvalvontaelin eikä poliittinen toimija. Se asetetaan, jotta taataan ikääntyneiden henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet maakunnan toiminnassa. Vanhusneuvoston tehtävänä on vaikuttaa maakunnan toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan kaikilla hallinnonaloilla.

Vanhusneuvosto voi tehdä aloitteita, lausuntoja ja kannanottoja maakunnan toimielimille tärkeiksi katsomissaan asioissa. Vanhusneuvostot voivat lisäksi muun muassa vaikuttaa alueellisen hyvinvointikertomuksen laadintaan ja voivat muutenkin olla mukana vaikuttamassa maakunnan tasolla laadittaviin strategisiin asiakirjoihin ja suunnitelmiin.

Maakunta voi antaa vanhusneuvoston edustajille myös puhe- ja läsnäolo-oikeuden sen eri toimielinten kokouksissa. Tärkeää olisi saada osallistumisoikeus maakuntavaltuuston ja sote-lautakunnan kokouksiin ja oikeus osallistua maakunnallisen hyvinvointisuunnitelman ja maakuntastrategian valmistelutyöhön.

Moni näistä ikääntyneiden kannalta tärkeistä asioista on jatkossa maakunnan vastuulla. Tällöin niitä on tarkoituksenmukaista käsitellä maakunnan vanhusneuvostossa. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi sosiaali- ja terveystyöt, joukkoliikenne sekä erilaiset kuljetuspalvelut.

Kunnan vanhusneuvoston näkemykset on syytä saattaa maakunnan vanhusneuvoston tietoon ja toisaalta kunnan vanhusneuvoston on tärkeää saada tietoa maakunnan tasolla tapahtuvista asioista. Yhteistyötä ja vuorovaikutusta kunnallisten ja maakunnallisen neuvoston välillä voi toteuttaa esimerkiksi järjestämällä yhteistapaamisia tai -tilaisuuksia.

Maakunnallinen vanhusneuvosto kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Toimintaedellytykset

Maakunnan on huolehdittava asettamansa neuvoston toimintaedellytyksistä. Vaikka vastuu vanhustalouden suunnittelusta, toteuttamisesta ja seurannasta on päättäjillä ja viranhaltijoilla, vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa maakunnan toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vanhusten ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta.

Vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen maakunnassa.

Toimintaedellytyksistä huolehtiminen voi tarkoittaa käytännössä huolehtimista seuraavista asioista:

Tekniset toimintaedellytykset Toimintaedellytyksistä huolehtiminen tarkoittaa sitä, että maakunta voi muun muassa: • osoittaa esteettömän kokoustilan, • huolehtia kokousten järjestämisestä ja hyödyntää tarvittaessa etäosallistumista, • vastata kokouksista aiheutuneista kustannuksista • tukea tekemistä ja antaa ohjausta tai neuvontapalveluja sekä antaa tukea tiedon hankkimiseen • antaa apua kokousasioiden valmisteluun ja kokouksen sihteerin tehtäviin • antaa apua kokouksiin osallistumisen matkajärjestelyissä.

Toimintamäärärahat • Toimintaan on hyvä varata riittävät määrärahat. Erillinen määräraha talousarvioissa jätnevoittää vaikuttamistoimielinten toimintaa.

Kokouspalkkiot • Kokouspalkkioiden maksaminen on maakunnan harkittavissa, mutta päätös ja keskustelu palkkioiden maksamisesta ja niiden määrästä olisi hyvä käydä jokaisen vanhusneuvostokauden alkaessa. • Maakunta voi esimerkiksi päättää, että vaikuttamistoimielimen jäsenten palkkioista ja muista korvauksista on soveltuvin osin voimassa, mitä hallintosäännössä määrätään lautakunnan jäsenten palkkioista ja korvauksista.

Matkakustannukset • Maakunnan budjetissa tulee varautua maksamaan vanhusneuvoston jäsenten matkakustannusten korvaukset. • Jäsenet maakuntien vanhusneuvostoihin valitaan maakunnan kuntien vanhusneuvostoista. Suurin osa jäsenistä matkustaa kokouksiin siten eri paikkakunnalta kuin missä kokoukset pidetään. Matkakuluista voi aiheutua tosiasiallinen este osallistumiselle, ellei maakunta osallistu matkakulujen korvaamiseen.

Koulutus • Maakunnan on kustannuksellaan järjestettävä vanhusneuvoston jäsenille ja maakunnan virkamiehille koulutusta ja perehdytystä heidän tehtäväänsä. Koulutus ja perehdytys ovat tärkeitä, jotta kaikki ovat selvillä vanhusneuvoston tehtävistä ja omista rooleistaan.

Toimintasääntö

Maakunnallinen vanhusneuvosto laatii toimintasäännön, jonka Maakuntahallitus hyväksyy. Toimintasäännössä todetaan neuvoston • lakisääteiset ja muut tehtävät, • jäsenten lukumäärä ja valintatapa, • toimikausi, • kokous- ja toimintakäytännöt, • puheenjohtajan valinta, • sihteerin tehtävien hoitaminen, • toimintasuunnitelman laatiminen, • toimintakertomuksen laatiminen sekä • yhteistyö kuntatason vaikuttamistoimielimen kanssa.